

РЕЦЕНЗИЯ

**от проф. д-р Анелия Мингова, професор по Граждански процес
в ЮФ на ПУ „Паисий Хилендарски” – член на научното жури в
конкурса за заемане на академичната длъжност
„доцент” в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“
по област на висше образование 3. Социални, стопански и правни
науки
професионално направление 3.6. Право
научна специалност: Гражданско процесуално право**

**I. В конкурса за „доцент”, обявен в Държавен вестник, бр. 33 от 17
Април 2018 г. и в интернет-страница на Пловдивски университет "Паисий
Хилендарски" за нуждите на катедра Гражданскоправни науки към
Юридическия факултет, като кандидат участва **Георги Веселинов
ГАНЧЕВ.****

1. Общо представяне на получените материали

Със заповед № Р33-2607 от 14.06.2018г. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски" (ПУ) съм определен(а) за член на научното жури на конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент” в ПУ”Паисий Хилендарски”, по област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6. Право, научна специалност: Гражданско процесуално право, обявен за нуждите на катедра Гражданскоправни науки към Юридическия факултет.

За участие в обявения конкурс са подадени документи от единствения кандидат: Гл. ас. д-р **ГЕОРГИ ВЕСЕЛИНОВ ГАНЧЕВ** EMBL-HSG,

работещ на основен трудов договор в Юридическия факултет на ПУ „Паисий Хилендарски”, катедра Гражданскоправни науки, титуляр в провеждането на семинарните занятия със студентите по научната специалност Гражданско процесуално право, с постоянен адрес: град Пловдив, ул. “Ген. Данаил Николаев” № 111, ет. 7, ап. 19, тел.: +359 888 966 373, e-mail: unilex@gmail.com.

Представеният от гл. ас. д-р ГЕОРГИ ВЕСЕЛИНОВ ГАНЧЕВ EMBL-HSG комплект материали на хартиен носител отговаря на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“, и включва следните документи:

1. молба по образец до ректора за допускане до участие в конкурса;
2. автобиография по европейски формат;
3. диплома за образователно-квалификационна степен ‘магистър’;
4. диплома за образователна и научна степен ‘доктор’;
5. списък на научните трудове;
6. справка за спазване на специфичните изисквания на съответния факултет, съгласно чл.65.(3) ПРАСПУ;
7. анотации на материалите по чл.65. от ПРАСПУ, включително самооценка на приносите
8. декларация за оригиналност и достоверност на приложените документи;
9. преписи от протоколи от КС, ФС, АС във връзка с конкурса;
10. държавен вестник с обявата на конкурса (копие);
11. удостоверение за трудов стаж;
12. документи за учебна и научноизследователска работа;
13. документи съобразно специфичните изисквания на съответния факултет;
14. комплект документи на хартиен и на електронен носител.

2. Кандидатът гл. ас. д-р Георги ГАНЧЕВ е приложил пълен списък на досегашните публикации. Не се рецензират научните трудове по дисертацията за придобиване на образователната и научна степен “доктор” и останалите научни публикации, извън проблематиката на конкурса.

На рецензиране подлежат 5 научни труда - 1 монография и 4 статии, две от които са публикувани преди придобиването на образователната и научна степен “доктор”, но не повтарят публикациите, представени за участие в конкурса. Монографията и 2 от научните статии са публикувани в България, а други 2 в чуждестранни издания.

А. Монографичен труд: „Искова защита на индивидуалния интерес на потребителите, УИ “Паисий Хилендарски”, 2018г., ISBN 978-619-202-350-8.

В. Студии и статии

а/ Европейска процедура за искове с малък материален интерес при потребителските спорове, Сборник “Правото – традиции и перспективи”, Юбилейна научна конференция по повод на 25 години от създаването на ЮФ на ПУ “Паисий Хилендарски”, изд. Сиела Норма, 2018г., с. 190 – 203, ISBN 978-954-28-2625-5.

б/ Местната подсъдност по искове на потребителя, Сборник "Актуални проблеми на частното право", Научна конференция в памет на проф. д-р Траян Лялев, ЮЗУ „Неофит Рилски” – Благоевград, Правно-исторически факултет, УИ “Неофит Рилски”, Благоевград, 2015г., с. 49-57, ISBN 978-954-680-999-5.

в/ Arbitration and consumer’s disputes at the complicated crossroad, Roth/Geistlinger (eds), Yearbook on International Arbitration 2011, Vol. 2, NWV Vienna, www.nwv.at/dl/biFfVBoj8i_pdf/, ISBN: 978-3-7083-0824-1.

г/ Current development in setting aside of an arbitral award in Bulgaria, Roth/Geistlinger (eds), Yearbook on International Arbitration 2010, Vol. 1, NWVVienna,p.243-254.<http://www.intersentia.com/searchDetail.aspx?bookid=101839>, ISBN: 978-3-7083-0715-2.

3.Кратки биографични данни на кандидата.

Георги ГАНЧЕВ е роден 1970 г. в град Пловдив.

През 1996г. завършва Юридическия факултет на Софийски университет “Свети Климент Охридски” като придобива образователната степен “магистър по право”.

Веднага след дипломирането в СУ, въз основа на конкурс, е назначен като асистент в катедрата по Гражданскоправни науки в Юридическия факултет на Пловдивски университет “Паисий Хилендарски” по научната специалност Гражданскопроцесуално право. През годините, последователно е повишен в “старши асистент” и “главен асистент”. Учебната 2000/01г. преподава по същата дисциплина и в Нов български университет (НБУ) в София.

Практикува като юридически консултант от 1996г., а от 2008г. е вписан като Адвокат към Адвокатската колегия в град Пловдив. От 2013г. е ангажиран перманентно като независим експерт към Research Executive Agency (REA) и Directorate General for Justice&Consumers към Европейската комисия в Брюксел. През 2016г. участва в консултантски екип по проект на Световната банка - Doing Business in the European Union 2017: Bulgaria, Hungary and Romania.

През учебната 2001/02г. специализира в Paris-Lodron Universität в Залцбург, Австрия, със стипендия (Ernst Mach) на Австрийската служба за академичен обмен (OEAD). През 2005-2006г. следва в Университета в

Санкт Гален, Швейцария, като придобива акадечната степен Executive master of European and International business law (EMBL-HSG). През 2012г. е на научно-изследователски престой в същия университет във връзка с проблематика на потребителското право, и като стипендиант на Fonds Katzarovi (Geneva University). Следващата 2013г., по програма на фондация Америка за България и Institute for International development, New York, е на интензивно обучение в САЩ по програма за млади лидери в сферата на правосъдието.

През Юни 2015г. Георги ГАНЧЕВ придобива образователната и научна степен “доктор по право” след успешна защита на дисертационен труд на тема “Субективно съединяване на искове” - област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6. Право (Граждански процес).

Многократно участва на семинари, конференции и други международни форуми в страната и чужбина. Кандидатът има общо 14 публикации, 5 (пет) от които по тематиката на представения дисертационен труд, както и 2 статии в чужди издания.

Владее английски, немски и руски език.

II. Общи достойнства на монографичния труд.

1. Представената в конкурса монография представлява цялостно научно съчинение, което притежава изразена както научна, така и научно-приложна стойност, тъй като самият предмет на изследване е изключително актуален за съвременното развитие на този сегмент от правното регулиране на обществените отношения. Още заглавието на труда откроява прецизния подход на автора като учен, обозначавайки в предмета на изследването не само субективните права, но цялостния правен интерес на потребителите при използване на процесуалните

средства за тяхната индивидуална защита. От цялото изложение личи, че темата за защита на потребителите отдавна и трайно е завладяла интереса и вниманието на автора.

2. Трудът притежава стройна структура, със сполучливо в логически план подреждане на отделните тематични звена от съдържанието. Трите глави са подредени смислово и постигат предметния акцент на труда - исковата защита на индивидуалния потребителски интерес. Всеки от отделните аспекти на потребителската защита систематично е разгледан в логическата си свързаност със следващия. Предходното изложение „подготвя” анализа на следващия въпрос и изводите на автора, за да се стигне до центъра на изложението, което обхваща най-важните институти на индивидуалната искова защита на интересите на потребителите. В тази връзка и предложеното подробно съдържание сполучливо насочва към конкретните тематични звена на съчинението, което позволява на читателя веднага да придобие впечатление за цялостния облик на съчинението и го улеснява, водейки го от „проблем на проблем”, всеки от които - разгледан с изследователски нюх и вещина.

3. С монографичното си съчинение авторът потвърждава впечатлението, създадено от дисертационния му труд, че е подходил към поставената тема на изследването методично, последователно, усърдно и добросъвестно. Цялостният прочит на съчинението разкрива отлично познаване не само на вътрешното законодателство, но и на съответните източници на правото на ЕС и международното частно право. Авторът е интерпретирал цялата достъпна литература по темата от български автори, както и 18 съчинения по темата от чужди автори. Анализирани са богатата българска съдебна и арбитражна практика, както и редица решения на Съда на ЕС. Езикът е точен, изказът колоритен, подчертава „съпричастието” на автора към изследваната проблематика.

III. Конкретни научни приноси в монографичния труд:

1. В Гл.2-ра на изложението:

1.1. Интересно е предложението за включване на одобреното от съответната комисия споразумение между страните по спора, постигнато в помирителното производство по чл.183ж, ал.3 ЗЗП сред документите по чл.417 ГПК, което да направи възможно издаването на заповед за незабавно изпълнение и изпълнителен лист/ Гл.2, р.І, ч. А, т.2с/, с.57/;

1.2. Критичният анализ на регламентираната неарбитрируемост на потребителските спорове според чл.19, ал.1 ГПК, като непоследователна, ведно с предложеното *de lege ferenda* разграничение между фигурите „пасивен” и „активен” потребител, с оглед постигане на процесуалната цел - на смекчаване на последиците от неарбитрируемостта, респ. нищожността на арбитражния договор, ако арбитражното производство бъде иницирано от самия потребител, както и на предложението за избягване на възможните проблеми не чрез рестриктивния подход по отношение на абитрируемостта, а чрез засилени процесуални средства за контрол върху арбитражните решения /Гл.2-ра, р.І, ч.В,с.74-78 /;

1.3. Приносен момент съдържа анализът на практиката на СЕС относно условията за действителност на арбитражните споразумения относно потребителските спорове и отражението им върху валидността на арбитражните решения, като фон за предложението за хармонизация на част от правилата в правото на ЕС/ с.68 - 79/.

1.4. Анализът на основните характеристики и специфичните институти на колективната защита на потребителите, регламентирана чрез особеното исково производство на Глава 33- та ГПК, в съпоставителен план с производството за защита на индивидуалния потребителски интерес /Гл.2-ра, р.ІІ, ч.А/.

2. Основните изследователски достижения се съдържат в Гл.3-та на монографията:

2.1. Сред приносните моменти може да се отбележи критичният анализ на непоследователната и противоречива съдебна практика при диференциацията на понятията „гражданско” и „търговско” дело и аргументацията на тезата, че делата за защита на индивидуалния интерес на потребителите следва да бъдат квалифицирани като „граждански”, с приоритет на качеството на една от страните по спора като потребител, независимо дали по останалите си белези спадат към категорията на търговските дела / Гл.3-та, р. I., ч. В, с.108-113/.

2.2. Принос представлява анализът на предмета на исковете за реализацията на гаранционната отговорност на търговеца и съпоставянето му с правата, упражнявани чрез рекламацията по чл.113 ЗЗП като процесуална предпоставка за реализация на гаранционната отговорност./ Гл.3-та р. I, ч. С, с.117-119/; също и критичният прочит на уредбата и съдебната практика относно възможността чрез искове с различен предмет за защита на индивидуалните права на потребителя, да се установи нелоялна търговска практика/пак там, с.119-123/.

2.3. Редица приноси моменти съдържа изложението в частта му относно подсъдността по дела за защита на потребители. Принос представлява аргументацията на автора при анализа на приложното поле на чл.113 ГПК относно особената местна подсъдност по граждански дела в подкрепа на оформеното и в теорията, и в съд.практика разбиране за качеството „потребител” в т. нар. ”широк смисъл” на думата. Особен интерес представлява авторовият прочит за приложимостта на правилото в чл.113 ГПК при иск, предявен от процесуален субституент - като се анализира процесуалният характер на правилото и статута на процесуалния субституент като носител на собствено право на иск, се обосновава положителният извод, ведно с необходимостта от изрична

регламентация в закона, стига самият субституент да притежава качеството „потребител”. Заслужава подкрепа и идеята за правото на потребителя като ответник да се позове на подсъдността по чл.113 ГПК / Гл.3-та, р.І, ч.Д/.

2.4. Авторът разглежда всички основни аспекти на исковото производство – в т.ч. въпросите за доказването, таксите и разноските по делото, решението и пределите на неговите последици /Гл.3-та, р.І, ч. Е, F,G/. В тази връзка, заслужава подкрепа например, изводът за недопустимост на неприсъствено решение срещу потребител/с.187/.

2.5. Особено място сред анализа и изводите с приносно теоретично и научно-приложно значение са тези, свързани с процесуалните възможности за търсене на съвместна процесуална защита на индивидуалния потребителски интерес /Гл.3-та, р.ІІ/. В тази част на изложението авторът основава своите изводи въз основа на дисертационния си труд – „Субективно съединяване на искове”, което само по себе си заслужава адмирации, защото доказва трайност и сериозност на неговия изследователски интерес, както и задълбоченост и последователност на теоретичните му изводи. Особено внимание, по мое мнение, тук имат разсъжденията върху предпоставките за допустимост на другарството в процеса при разграничение на понятията „еднаквост” и „еднородност” на основанието /Гл.3-та, р. ІІ, ч.А, с.192-195/.

2.6. Не на последно място, като продължение от горното, принос се съдържа в полемиката, анализа и изводите относно вида, предмета, страните и представителството, подсъдността и съдопроизводствения ред при иска по чл.189 ЗЗП. Авторът обосновано стига до извода, че става дума за „специална хипотеза на колективно средство за защита на индивидуалния интерес на засегнатите потребители” на група лица, който представлява „своеобразен групов/ но не колективен/ иск”, при който е налице специфична хипотеза на допустимост на субективното съединяване

на искове при „смекчени изисквания”, а именно – „еднородност в основанието” /Гр.3-та, р.П, ч.В, с.196-207/.

2.7. Интерес представляват предложенията *de lege ferenda*, формулирани и аргументирани в Раздел III на Гл.3. Макар и представено в два варианта, предложението за регламентиране на ново особено исково производство, което да обедини разглеждането на всички правни спорове за защита на индивидуалния интерес на потребителите, заслужава сериозен анализ, вкл. и конкретните идеи на автора за някои от неговите особености: напр. засилено служебно начало; облекчаване на задължението за държавна такса; засилени възможности за разглеждане на делата в закрито заседание, респ. възможност за провеждане на открити заседания чрез аудиовръзка; извършване на някои процесуални действия без участие на съда; засилено използване на ел.технологии за сезиране, кореспонденция, вкл. и провеждане на заседания и др.

IV. Критични бележки и препоръки относно монографичното изследване:

1. По структурата:

Например: заглавието на Трета глава не би следвало да повтаря заглавието на цялата монография; „Потребител и потребителски договор” е заглавие както на Гл.1,р.П, така и на Гл.3, р.І, ч. F, т.1; в Гл.2-ра, р.П, ч.В, всъщност се очертава предмета на изследването в последната Гл.3-та, което би трябвало да бъде посочено в Предговора.

2. По изводите и предложенията:

2.1. Не споделям извода, че новата ал.5 на чл.405 ГПК е в синхрон с прогласената в чл.47, ал.2 ЗМТА нищожност на арбитражните решения, постановени по спор с участие на потребител. Въпросът за нищожността на такова решение е предмет на правен спор, който се решава от ВКС в

правораздавателно производство със СПН, каквито функции съдът по издаване на ИЛ няма и не може да осъществява /с.64,65/.

2.2. Не смятам, че при установяването на неравноправни клаузи в договора, има разместване на доказателствената тежест. Обстоятелството, че правораздавателният орган е длъжен служебно да следи за такива клаузи следва от същността на извода за тях – това не е фактически, а правен извод за нищожност от включването на такава клауза. Този правен извод може да бъде оборен чрез възражение от търговеца-ответник, основано на факта на индивидуалното уговаряне на съответната клауза. Което значи, че търговецът трябва да проведе за този факт пълно главно доказване. Т.е – твърдението за неравноправност на дадена клауза не е фактическо твърдение, което потребителят е длъжен да доказва, така че да става дума за разместване на доказателствената тежест / с.177,178/. В същата връзка мисля, че искът на КЗП за обявяване на една такава клауза за нищожна е отрицателен установителен иск, по смисъла на чл.124, ал.1 ГПК, а не е иск за факт с правно значение/срв. с.185/.

2.3. Въпреки че като цяло споделям някои идеи за предвиждане в закона на процесуални облекчения при исковата защита на потребителите /с.179/, не споделям негативното отношение на автора към т.нар. „привилегия” за банките в чл.417, ал.1,т.2 ГПК. С ограничаване на възможностите им да искат заповед за незабавно изпълнение, на пръв поглед се възстановява накърненото равенство спрямо останалите частноправни субекти, когато банките имат правното положение на вискатели. Но ако преценим, че в същото време банките са не само вискатели, но и длъжници спрямо огромен кръг лица, техни вложители, везните се накланят в тяхна полза - защото банките сключват активните банкови сделки, най-вече под формата на кредити с парите на вложителите, макар формално банката да е техен собственик. В същността на банковата дейност е тя да кредитира дългосрочно, а да заема парите от

вложителите краткосрочно, като е длъжна във всеки един момент при поискване да ги върне. С лишаване на банката от привилегированния ред за събиране на вземанията, косвено се нарушават правата на вложителите.

V. Представените за рецензия четири статии също имат аналитичен заряд, съдържат интересни изводи и предложения, което потвърждава изследователските качества на кандидата в областта на правната теория.

Участващият в конкурса кандидат Георги Веселинов Ганчев има богата биография в качеството си на преподавател. Той е последователно асистент и гл. асистент по Гражданско процесуално право в ЮФ на ПУ"Паисий Хилендарски" от учебната 1996/1997г. насам. В това си качество той води семинарните занятия по тази учебна дисциплина на студентите от IV-ти и V-ти курс, редовно обучение, както и на студентите от V –ти и VI – те курс задочно обучение. Изнасял е и отделни лекции пред същите студенти. Участва в провежданата съдебна практика и в семестриалните изпити по учебната дисциплина.

Натрупаният му преподавателски и друг професионален опит, достигнатото ниво на подготовка като учен и специалист в областта на гражданскопроцесуалното право и правораздаване, интеграцията му с престижни чужди университети и институции, му позволява умело и с познавателна вещина да провежда процеса на обучение в ЮФ, да създава работна атмосфера сред студентите и условия за задълбочено и методично усвояване на преподавания учебен материал от тяхна страна – качества, в наличието на които съм се уверила лично като провеждаща лекционното обучение по Граждански процес на същите студенти. Личностните качества на кандидата - неговата почтеност и позитивизъм, комуникативност, трудолюбие, последователност и добросъвестност, познавам още от битието му на студент, на когото съм имала удоволствието да преподавам в ЮФ на СУ"Св.Кл.Охридски".

VI. Заключение

Оценката ми за теоретичните достойнства на представените за рецензиране научни трудове на Георги Ганчев е изцяло положителната. Монографичното изследване притежава всички изискуеми от нормативната уредба характеристики и не повтаря темите и изложението в дисертационния труд на автора. То представлява цялостно, завършено в тематичен и съдържателен план научно изследване, посветено на значимата от теоретична гледна точка проблематика на процесуалната защита на индивидуалните права и интереси на потребителите. То разкрива широкоспектърни познания на законодателството, правната теория, съдебна и арбитражна практика, както и практиката на СЕС, задълбочен теоретичен анализ, иновативен творчески подход, резултиращ в интересни идеи с теоретична и практическа стойност. Съчинението притежава и значима научно-приложна стойност, защото се отнася до всички съществени моменти от практическата реализация на законовата уредба в правораздаването. Това прави трудът полезен за широка аудитория – научни работници, практикуващи юристи, студенти, служители в държавната администрация и бизнеса.

Като се прибави цялостният професионален опит на Георги Ганчев, видно от досегашната професионална и творческа биография, смятам, че той отговаря напълно на изискванията на ЗРАСРБ и ППЗРАСРБ, както и на съответния Правилник на ПУ”Паисий Хилендарски” за заемане на академичната длъжност „доцент”, поради което **убедено гласувам „ЗА” и препоръчвам на научното жури да предложи на ФС на ЮФ на ПУ”Паисий Хилендарски” да избере д-р Георги Веселинов Ганчев за „доцент” по професионално направление 3.6. Право / Граждански процес/ .**

19.07.2018г.

Проф.д-р Анелия Мингова

